

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 13465
Tarih : 30-06-2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Temel ilkesi toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması olan ve uluslararası hukukta kadına karşı şiddetin, kadın erkek eşitsizliğinin ve kadınlara karşı yapılan ayrımcılığın sonuçları olduğuna vurgu yapan ve 2011 yılında kabul edildiğinde bu konuda ilk sözleşme özelliğine sahip Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesine ve Bunlarla Mücadeleye” dair sözleşme” olan İstanbul Sözleşmesini ilk imzalayan ve onaylayan ülke olan Türkiye’de 20 Mart 2021 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Kararı ile hukuki yönü tartışma yaratır bir şekilde kadın hakları ve iradesi yok sayılarak tek taraflı olarak geri çekilme kararı alınmıştır. Ardından ise 30 Nisan 2021 tarihli Resmî Gazetede Sözleşme’nin 1 Temmuz 2021 tarihinde yürürlükten kaldırılacağı duyurulmuştur. Türkiyeli her bir kadının mücadelesi sonucu elde edilmiş bir kazanım olan İstanbul Sözleşmesinden çekilme kararının geri alınması, sözleşmenin yeniden yürürlüğe girerek yükümlülüklerinin uygulanması amacıyla Anayasa’nın 98’inci İktüzüğün 104 ‘üncü ve 105 ‘inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

İzmir Milletvekili

GEREKÇE

İstanbul Sözleşmesi, temelini kadınların yüzyıllardır mücadelesini verdikleri ve savundukları eşitlik talebi oluşturan, uluslararası hukukta, şiddetin, kadın erkek eşitsizliğinin ve kadınlara karşı yapılan ayrımcılığın bir sonucu olan kadına karşı şiddeti bir insan hakkı ihlali ve ayrımcılık türü olarak tanımlayan, bağlayıcı nitelikteki ilk uluslararası düzenlemedir.

Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nde (İstanbul Sözleşmesi) kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddeti önleme ve bununla mücadelede temel standartları belirlerken devletlere bu konuda yükümlülükler vermektedir. Sözleşme, şiddete maruz bırakılan kişilerin haklarını korumaya yönelik tedbirlerin cinsiyet, toplumsal cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi veya başka tür görüş, ulusal veya sosyal köken, bir ulusal azınlıkla bağlantılı olma, mülk, doğum, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, sağlık durumu, engellilik, medeni hal, göçmen veya mülteci statüsü veya başka bir statü gibi herhangi bir temele dayalı olarak "ayrımcılık yapılmaksızın" uygulanması gereğini devletlere vurgulamaktadır. Sözleşmenin beş temel ilkesi; kadına yönelik her türlü şiddetin ve ev içi şiddetin önlenmesi, şiddet mağdurlarının korunması, suçların kovuşturulması, suçluların cezalandırılması ve kadına karşı şiddet ile mücadele alanında bütüncül, eş güdümlü ve etkili işbirliği içeren politikaların hayata geçirilmesidir.

Her gün kadın ölümlerinin yaşandığı Türkiye'de intihar veya doğal ölüm gibi sunulan şüpheli kadın ölümleri sayısında pandemi süreciyle birlikte çok ciddi bir artış yaşandığı gözlemlenmiştir. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu Raporlarına göre; 2020 yılında erkekler tarafından 300 kadın öldürülmüş, 171 kadın ise şüpheli şekilde ölü bulunmuştur. 2021 yılında ise 154 kadın erkek şiddeti ile hayatını kaybetmiştir. 11 Mayıs tarihinde, İstanbul'da imzaya açılmasının 10. yılını dolduran İstanbul Sözleşmesine dair kadın iradesi yok sayılarak verilen sözleşmeden çekilme kararının ardından yalnızca basına yansıyan 83 kadın erkekler tarafından yaşamdan koparılmış, yüzlerce kadın şiddet ve istismara uğramış, sakat kalmış ya da yoğun bakımlarda tedavi edilmiştir. Ayrıca; Bianet'in, 3 Haziran 2021 tarihinde yayınladığı "Erkek Şiddeti Çetelesi"ne göre ise, erkeklerin en az 9 kadına tecavüz ettiği, en az 54 kadını seks işçiliğine zorladığı, 67 kadına şiddet uyguladığı, 16 çocuğu istismar ettiği ve 13 kadına tacizde bulunduğu belirtilmiştir. Kadınlar uzaklaştırma sürecinde bile öldürülüp, barınma evlerinde türlü baskılara maruz kalırken, şiddet uygulayanlara yönelik ise çeşitli gerekçelerle ceza indirimleri sürmektedir.

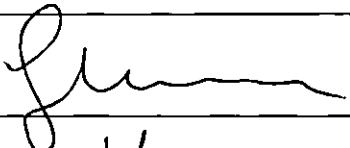
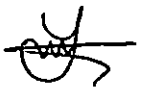
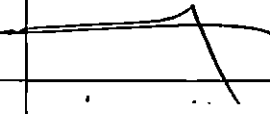
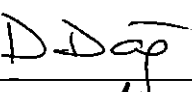
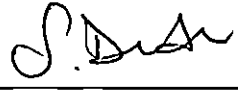
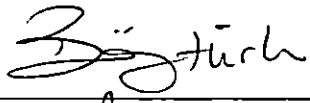
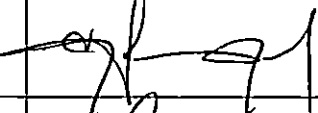
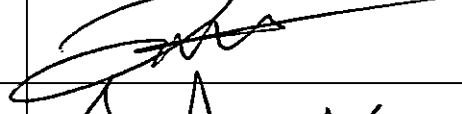
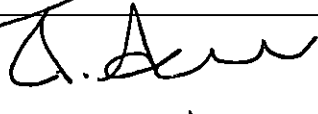
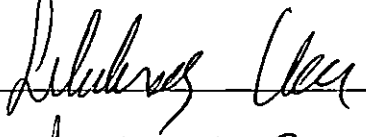
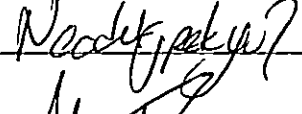
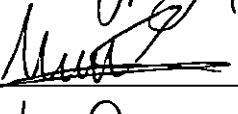
İstanbul Sözleşmesinden çekilmekle birlikte karakollardaki keyfi uygulamalar da artmıştır. Yaşadığı erkek şiddetine karşı can güvenliğini sağlamak amacıyla karakollara giden kadınlara polisler tarafından, “uzaklaştırma başvurusunun artık alınmadığı, bunun için aile mahkemelerine başvurulacağı” söylenmektedir. Türkiye’nin her tarafından kadınların karakollara başvurduklarında geri çevrildikleri, avukatları aracılığı ile ısrarlı talepleri sonucunda ancak uzaklaştırma ve şikâyet başvurusunda bulunabilen kadınların karakolda yaşadığı keyfi uygulamalara ilişkin haberler basına yansımaktadır.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı ve diğer hükümet yetkililerinin ise yaptığı açıklamalarla, İstanbul Sözleşmesi’nden çekilme kararını meşrulaştırmaya yönelik olarak; Sözleşme’nin boşanmaları teşvik edip aileleri parçaladığı, eşcinselliği yaydığı, amacının toplumu cinsiyetsizleştirmek olduğu ve Türkiye’nin toplumsal değerleriyle uyuşmadığı gerekçeleri olarak ortaya koyması ile de kadına, LGBTİ+’lara yönelik şiddetin öntü açılmıştır.

Türkiye’de artmakta olan kadına yönelik şiddet cinsiyetçi normlardan, nefret söyleminden, ayrımcılıktan beslenmektedir. Bu açıdan Türkiye’nin “Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi’nden çekilmemesi kadının toplumdaki statüsünü koruma ve kadına yönelik her türlü şiddetle mücadele etme konusunda önemli bir adımdır ve ihtiyaçtır. İstanbul Sözleşmesi’nden çekilme kararı ile kaybeden kadınlar olacaktır, LGBTİ+’lar olacaktır, Türkiye olacaktır, yaşam hakkı olacaktır. Toplumun yarısı olan kadınların eşit haklarını güvenceye almak yerine erkek egemen anlayışa destek vermektir.

Üstelik; Anayasa’nın 104. Maddesi temel hak ve özgürlüklerin cumhurbaşkanı kararnamesiyle düzenlenemeyeceğini açıkça belirtmektedir. İstanbul Sözleşmesi de şiddete maruz bırakılan herkesin başta yaşam hakkı olmak üzere, temel hak ve özgürlüklerine ilişkindir.

Tüm bu nedenlerle, İstanbul Sözleşmesinden çekilme kararının geri alınması ve Sözleşmeden doğan yükümlülüklerin yerine getirilmesi amacıyla bir Meclis Araştırılması açılması elzemdir.

1	FATMA KURTULAN	MERSİN	
2	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
3	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
5	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
6	MURAT SARISAÇ	VAN	
7	SAİT DEDE	HAKKARİ	
8	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
9	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	
10	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
11	OYA ERSOY	İSTANBUL	
12	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
13	PERO DUNDAR	MARDİN	
14	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	
15	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
16	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
17	FELEKNAS UCA	BATMAN	
18	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
20	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	